

รายงานผลการตรวจประเมินคุณภาพภายใน สำนักวิชาศึกษาทั่วไป
โดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายใน

*****

รายนามคณะกรรมการตรวจประเมิน

1. รศ.พิศาล	ไม้เรียง	คณะแพทยศาสตร์	ประธานคณะกรรมการตรวจประเมิน
2. รศ.ฉันทนา	อารมย์ดี	คณะเภสัชศาสตร์	กรรมการตรวจประเมิน
3. รศ.วนิดา	แก่นอากาศ	คณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการตรวจประเมิน

ชื่อหน่วยงาน สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

วันที่/เดือน/ปี ที่ตรวจประเมิน 28 สิงหาคม 2549

• ข้อมูลสำนักวิชาศึกษาทั่วไป
ประวัติความเป็นมา

จากการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ณ เดือนมกราคม 2547 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 73 หลักสูตร พบว่า โครงสร้างและจำนวนหน่วยกิตรายวิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละหลักสูตรมีความแตกต่างกันมาก จำนวนหน่วยกิตรวมในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีตั้งแต่ต่ำที่สุดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา คือ 30 หน่วยกิต จนถึงสูงที่สุดคือ 42 หน่วยกิต ในส่วนของรายวิชาพบว่า มีรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีชื่อแตกต่างกันปรากฏในหลักสูตรทั้งหมดรวมถึง 155 รายวิชา และมีรายวิชาจำนวนมากที่เนื้อหาไม่สอดคล้องกับปรัชญาของวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งไม่ควรจัดไว้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แต่ควรเป็นรายวิชาพื้นฐานของวิชาชีพมากกว่า เช่น รายวิชาที่มีเนื้อหาเป็นคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ล้วน ๆ อาทิ เคมี ฟิสิกส์ แคลคูลัส อัลจีบรา เป็นต้น การเลือกและจัดรายวิชาศึกษาทั่วไปไว้ในหลักสูตรขึ้นอยู่กับว่ามีรายวิชาใดเปิดสอนอยู่แล้วบ้าง ก็จะติดต่อคณะหรือภาควิชาที่รับผิดชอบสอนวิชานั้น ๆ ให้เปิดสอน ในบางครั้งก็อาจไม่ได้ตรงตามความต้องการ สภาพของหลักสูตรและการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. ไม่ตอบสนองในด้านการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามปรัชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษาทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ คือ เก่ง ดี และมีความสุข ตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ไม่เอื้อต่อการขยายไปสู่แนวทางการจัดการหลักสูตรที่หลากหลาย และหลักสูตรนานาชาติ เพราะแต่ละหลักสูตรเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่แตกต่างกันหลากหลายจนเกินไป ไม่สามารถเทียบโอนกันได้ หรือเทียบโอนกันได้น้อยมาก นอกจากนี้จำนวนรายวิชาที่มีจำนวนมากถึง 150 รายวิชา หากมีการเปิดหลักสูตรใหม่ คณะที่รับผิดชอบสอนจะไม่สามารถรองรับความต้องการของหลักสูตรต่างๆ ได้ และควบคุมได้ยากเนื่องจากจะขึ้นอยู่กับว่าหลักสูตรใหม่เหล่านั้นจะเลือกเอารายวิชาใดไปบรรจุไว้ในหลักสูตรรายวิชาศึกษาทั่วไปมีขอบเขตเนื้อหากว้างขวาง ทั้งมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ ฯลฯ ซึ่งอาจารย์จากทุกคณะสามารถร่วมสอนได้ แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นรายวิชา

สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ทำให้มีข้อจำกัดในการสอน และไม่สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยร่วมกัน ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคลและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

เพื่อให้การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป สามารถตอบสนองมหาวิทยาลัยในด้านการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามปรัชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษาทั่วไป เอื้อต่อการจัดการหลักสูตรที่หลากหลาย และส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด มหาวิทยาลัยจึงได้ออกประกาศมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับที่ 351/2544) เรื่อง นโยบายการจัดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป รวมทั้งสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการประชุมครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 25 ก.พ. 2547 ก็ได้มีมติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยสรุปดังนี้

ให้กำหนดกรอบรายวิชาศึกษาทั่วไปในทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี ต้องสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป ให้พัฒนารายวิชาศึกษาทั่วไปให้มีเนื้อหาเชิงบูรณาการ และจัดเป็นรายวิชากลางของมหาวิทยาลัย ให้มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย

เพื่อให้การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยขอนแก่นตอบสนองตามนโยบาย และการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามปรัชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อหลักสูตรที่หลากหลายและส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้พัฒนาหลักสูตรรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยขอนแก่น (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2548) ขึ้น ซึ่งมีรายวิชาทั้งหมดจำนวน 22 รายวิชาและผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ประกาศใช้หลักสูตรดังกล่าว ตามประกาศ ฉบับที่ 7/2548 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2548 และจัดตั้งสำนักวิชาศึกษาทั่วไปขึ้นเพื่อรับผิดชอบและบริหารหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ตามประกาศ ฉบับที่ 8/2548 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2548

วัตถุประสงค์ในการประเมิน

1. ตรวจสอบและประเมินการทำงานของหน่วยงานตามระบบและกลไกที่หน่วยงานนั้น ๆ กำหนดขึ้น ทั้งนี้ โดยการวิเคราะห์/เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในทุกมาตรฐาน/เกณฑ์คุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และได้มาตรฐานที่กำหนดไว้

2. ให้หน่วยงานทราบสถานภาพของตนเอง อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้

3. ให้หน่วยงานทราบจุดแข็ง โอกาสในการพัฒนา ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมจุดแข็ง และปรับปรุงโอกาสในการพัฒนาของหน่วยงาน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษารายงานการประเมินตนเองของหน่วยงาน และเอกสารประกอบ
2. ศึกษาเอกสารอื่นๆ
3. การสัมภาษณ์
  - 3.1 ผู้อำนวยการสำนักงาน
  - 3.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน
  - 3.3 เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการประกันคุณภาพของหน่วยงาน
4. เยี่ยมชมสถานที่

ห้องเรียนวิชา 000 112 ภาษาไทยทางวิชาการ

กำหนดการตรวจประเมินระบบประกันคุณภาพภายใน สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วันที่ 28 สิงหาคม 2549

เวลา	กิจกรรม	สถานที่/ห้องประชุม
09.00-09.30	พบผู้บริหารและบุคลากรเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การตรวจประเมิน ผู้อำนวยการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม	ห้องประชุมสำนัก
09.30-10.30	สัมภาษณ์บุคลากรของสำนัก (4 คน)	ห้องประชุมสำนัก
10.30-12.00	ศึกษารายงานการประเมินตนเอง/เอกสารหลักฐาน	ห้องประชุมสำนัก
12.00-13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ห้องประชุมสำนัก
13.00-14.00	สรุปผลการตรวจประเมิน	ห้องประชุมสำนัก
14.00-14.30	แจ้งผลการตรวจประเมินด้วยวาจาให้ข้อมูลย้อนกลับ	ห้องประชุมสำนัก

ผลการตรวจประเมินคุณภาพภายใน สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

วันที่ 28 สิงหาคม 2549

มาตรฐาน/ดัชนีและเกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนนที่ได้รับ (ระดับ 1 - 5)		หมายเหตุ/เอกสารอ้างอิง
	หน่วยงาน ประเมินตนเอง	คณะกรรมการประเมิน	
มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน			
1.1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ขององค์กร และแผนการดำเนินงาน	3	3	
1.2 การกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงาน	3	3	
1.3 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย	5	5	
1.4 ร้อยละของแผนการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการตามแผน	4	2	
1.5 ร้อยละของกิจกรรม/โครงการที่มีการประเมินผลการดำเนินงาน	4	4	
มาตรฐานที่ 2 การสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัย			
2.1 การสนับสนุนด้านการเรียนการสอน			
2.2 การสนับสนุนด้านการวิจัย			
2.3 จำนวนบุคลากรที่ได้รับทุนวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย		2 เรื่อง	
2.4 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย			
มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ			
3.1 การบริการวิชาการแก่สังคม/ชุมชน	-	4	โครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนาบัณฑิตยุคศตวรรษที่ 21
3.2 จำนวนกิจกรรม/โครงการบริการวิชาการและวิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ		วิทยากรภายนอกและภายใน 17 ครั้ง	
มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม			
4.1 จำนวนกิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม		5 กิจกรรม	
4.2 การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	5	5	
มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร			
5.1 ระดับความสำเร็จของแผนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์	-	-	
5.2 การลดรอบระยะเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน	-	-	ยังไม่มี base line เนื่องจากสำนักเพิ่งเริ่มการ

มาตรฐาน / ดัชนีและเกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนนที่ได้รับ (ระดับ 1 - 5)		หมายเหตุ/เอกสารอ้างอิง
	หน่วยงาน ประเมินตนเอง	คณะกรรมการประเมิน	
			ดำเนินงาน
5.3 การพัฒนาความสามารถของบุคลากรตามภารกิจหลักของหน่วยงาน	-	4	
5.4 ร้อยละของบุคลากรสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ	5	5	
5.5 ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	-	NA	ไม่มีข้อมูล
5.6 ร้อยละของเงินเหลือจ่ายสุทธิ	-	NA	ยังไม่ครบรอบปี
5.7 การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกร่วมกัน		5	
5.8 ระดับความสำเร็จในการถ่ายทอดตัวบ่งชี้และเป้าหมายของระดับองค์กรสู่ระดับบุคคล		NA	
มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ			
6.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4	3	ยังไม่มีประเมินผู้บริหาร(ยังไม่ครบรอบปี)
6.2 ระบบการบริหารงานบุคคล	4	3	ยังไม่มีประเมินผลการปฏิบัติงาน(ยังไม่ครบรอบปี)
6.3 การบริหารการเงินและงบประมาณ	3	3	
6.4 ระบบการประสานงานภายในหน่วยงาน	5	5	
6.5 ระบบการประสานงานภายนอกหน่วยงาน	4	4	
6.6 ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อช่วยในการบริหารจัดการ	3	3	
มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ			
7.1 การประกันคุณภาพการปฏิบัติงานตามภารกิจ	3	3	ยังวัดไม่ได้
7.2 ระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4	3	
7.3 ประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพภายใน	3	4	
มาตรฐานที่ 8 ตัวชี้วัดเฉพาะของหน่วยงาน (ถ้ามี)			
8.1 การบริหารหลักสูตร	4	4	
8.2 ระบบการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์	3	1	ยังไม่มีระบบการสรรหาและคัดเลือกแต่มีระบบรับสมัคร
8.3 ร้อยละของรายวิชาที่มีการจัดทำประมวลรายวิชาและแผนงานการสอน	5	5	
8.4 ร้อยละของรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	5	5	

มาตรฐาน/ดัชนีและเกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนนที่ได้รับ (ระดับ 1 - 5)		หมายเหตุ/เอกสารอ้างอิง
	หน่วยงาน ประเมินตนเอง	คณะกรรมการประเมิน	
8.5 การประเมินการสอน	4	3	มีแผนการประเมินแต่ยังไม่ครบเทอม
8.6 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการสอนของคณาจารย์	-	NA	
8.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน	5	4	มีแผนการประเมินแต่ยังไม่ครบเทอม
มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานด้านการพัฒนานักศึกษา			
9.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษา	3	3	
9.2 ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการพัฒนานักศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาศึกษาทั่วไป ในปีการศึกษา 2549	-	ร้อยละ 76.06	$(197/259)*100=76.06\%$

หมายเหตุ ตัวชี้วัดใด ไม่มีการประเมิน ให้ระบุที่ “*ไม่สอดคล้องกับภารกิจ*”
หรือ NA (Not Applicable) หมายถึง ไม่มีการคิดค่าคะแนน

สรุปผลการประเมินคุณภาพภายใน (ภาพรวม)

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

คณะกรรมการประเมิน ได้ดำเนินการตรวจประเมินแล้วมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

1. ผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
2. บุคลากรมีความมุ่งมั่นและทุ่มเท ในการดำเนินการของสำนักงานตามภารกิจหลัก
3. มีการกำหนด Roadmap ในการผลิตบัณฑิตพึงประสงค์อย่างชัดเจน

โอกาสในการพัฒนา (Opportunity for Improvement)

1. สำนักฯ ควรค้นคว้าศึกษาทั่วไปที่มีคุณสมบัติเฉพาะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เป็นเอกลักษณ์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น เช่น วิชาอิสานศึกษา เป็นต้น
2. ควรหาบุคลากรเพิ่มเติมเพื่อจัดทำหน้าที่ธุรการ เพราะบุคลากรที่มีอยู่มีวุฒิปริญญาโท น่าจะได้ดำเนินการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา เช่นการวิจัยสถาบัน
3. สำนักฯ ควรพิจารณาการเรียนการสอนแบบโมดูล โดยรายวิชาหนึ่ง อาจจะมีหลาย ๆ โมดูล และให้นักศึกษาเลือกเรียนโมดูลในรายวิชานั้น ตามความต้องการของผู้เรียน หรือความเหมาะสมของวิชาชีพ
4. ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ ให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนแบบ Self-Directed Learning ได้ และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลไปสู่เอกสารอ้างอิงต่าง ๆ
5. ควรมีการดูภาพรวมของรายวิชาศึกษาทั่วไป มิให้มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันในแต่ละรายวิชา
6. ควรมีการทำแผนระยะสั้น และระยะยาว และตั้งเป้าหมายและความสัมฤทธิ์ในแต่ละชั้นปีไว้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะของผู้ประเมินต่อมหาวิทยาลัย

1. มหาวิทยาลัยควรจัดหาห้องเรียนและอุปกรณ์ภายในห้องเรียนให้เพียงพอต่อการเรียนในวิชาศึกษาทั่วไป หากต้องเปิดวิชาใหม่มากขึ้นแต่ต้องจัดหาห้องเรียนจากคณะต่างๆอาจไม่สะดวก
2. มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการที่จะช่วยคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสมในการสอนแต่ละหัวข้อ และมีระบบการประเมิน ระบบตอบแทนตามผลงานการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หากจะประเมินอาจารย์ผ่านคณะอาจไม่เหมาะสม เพราะไม่ได้เกี่ยวข้องกับการประเมินวิชานี้โดยตรง
3. การติดตามประเมินการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปและนำมาพัฒนาให้ดีขึ้นจำเป็นต้องมีการทำวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีการวิจัยสถาบันในหัวข้อดังกล่าว และเปิดโอกาสให้มีการจ้างผู้ช่วยนักวิจัยของโครงการได้

ลงนาม

.....

(รศ.พิศาล ไผ่เรียง)

ประธานกรรมการตรวจประเมิน

.....

(รศ.ฉันทนา อารมย์ดี)

กรรมการตรวจประเมิน

.....

(รศ.วนิดา แก่นอากาศ)

กรรมการตรวจประเมิน